

Rezumatul Recomandării Autorității Europene pentru Protecția Datelor privind propunerea de Regulament privind Corpul de pază europeană a frontierelor și coastelor

[Textul integral al prezentului aviz poate fi consultat în engleză, franceză și germană pe site-ul AEPD www.edps.europa.eu]

(2016/C 186/06)

Rezumat

Astăzi Europa se confruntă cu o criză presantă a migrației și cu amenințări teroriste crescute. Așadar, UE dorește să își consolideze gestionarea granițelor sale externe. În acest context, Regulamentul propus privind Corpul de pază europeană a frontierelor și coastelor își propune să stabilească principii generale ale gestionării integrate europene a frontierelor și va consolida mandatul agenției Frontex.

AEPD recunoaște această necesitate de a gestiona mai eficient migrația și de a consolida securitatea internă, ceea ce presupune prelucrarea unor date cu caracter personal. Cu toate acestea, propunerea Comisiei ar putea crea și o intruziune gravă în drepturile migranților și refugiaților, un grup de persoane vulnerabile cu nevoi speciale de protecție.

Acest aviz abordează principalele cinci preocupări legate de protecția datelor și reclamă mai multe îmbunătățiri ale textului propus pentru a asigura respectarea deplină a principiilor de protecție a datelor. AEPD consideră că această respectare va fi esențială pentru succesul inițiativei și capacitatea sa de a face față controlului juridic. Mai exact, recomandăm:

- în ceea ce privește scopurile propunerii, evaluări separate ale necesității și proporționalității măsurilor de a întruni cele două obiective identificate legate de migrație și securitate, având în vedere că obiectivele vor atrage după sine aplicarea unor reguli diferite de protecție a datelor;
- în ceea ce privește colectarea datelor cu caracter personal, clarificarea amplitudinii și a domeniului de aplicare al activităților de prelucrare de către agenție, având în vedere că propunerea curentă presupune ca noua agenție să se transforme într-un centru de date cu caracter personal în care se vor afla cantități masive de informații personale;
- o delimitare clară a responsabilităților între noua agenție și statele membre UE astfel încât să nu existe neclarități în ceea ce privește responsabilitatea privind obligațiile de protecție a datelor pentru fiecare operator;
- precizări privind transferurile de date cu caracter personal către state terțe și organizații internaționale, ținând cont că aceste transferuri trebuie să se bazeze fie pe o evaluare a adecvării, fie pe utilizarea garanțiilor adecvate;
- în ceea ce privește respectul pentru drepturile fundamentale ale migranților și refugiaților, garanții pentru faptul că migranții și refugiații sunt informați cu privire la drepturile lor într-un mod pe care să îl poată înțelege în limite rezonabile și să-și exercite acele drepturi.

În general, noua agenție trebuie să fie suficient de bine dotată și capabilă să se achite de responsabilitățile sale privind respectarea regulilor de protecție a datelor și apărarea intereselor și drepturilor persoanelor fizice la care se referă datele cu caracter personal prelucrate.

1. Contextul propunerii

1. La 15 decembrie 2015, Comisia a lansat o serie importantă de măsuri, cunoscute mai bine sub numele de „Pachetul privind frontierele”⁽¹⁾, cu scopul de a consolida gestionarea frontierelor externe ale Uniunii Europene și de a proteja mai bine zona Schengen. Inițiativa principală a acestui pachet este propunerea de regulament pentru constituirea Corpului de pază europeană a frontierelor și coastelor⁽²⁾ (denumită în continuare „propunerea”), ce prevede

⁽¹⁾ Pachetul privind frontierele cuprinde în total 13 documente legislative: o propunere de a constitui Corpul de pază europeană a frontierelor și coastelor însoțită de o comunicare a Comisiei, o propunere de modificare a Codului Frontierelor Schengen pentru introducerea de verificări obligatorii sistematice cu privire la cetățenii UE care intră și ies din UE, o propunere de a întocmi un document de călătorie european pentru întoarcerea cetățenilor statelor terțe în situație de ședere ilegală, un ghid practic pentru implementarea și gestionarea Sistemului european de supraveghere a frontierelor, un raport de evoluție privind implementarea de zone hotspot în Italia, o propunere de suspendare temporară a obligațiilor Suediei conform mecanismului de relocare UE, o recomandare a Comisiei pentru un program de admitere umanitară voluntară cu Turcia, un raport privind continuarea Reuniunii Liderilor referitoare la fluxurile de refugiați de-a lungul Rutei Balcanilor Occidentali, o propunere de modificare a legii de constituire a Agenției Comunitare pentru Controlul Pescuitului și o propunere de modificare a legii de constituire a Agenției Europene pentru Siguranță Maritimă. Toate documentele sunt disponibile la: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/securing-eu-borders/index_en.htm

⁽²⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Corpul de pază europeană a frontierelor și coastelor și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2007/2004, a Regulamentului (CE) nr. 863/2007 și a Deciziei 2005/267/CE a Consiliului [COM(2015) 671 final].

principiile generale de gestionare integrată europeană a frontierelor, și reprezintă o continuare a propriei Agende a Comisiei privind Migrația ⁽¹⁾ și, într-o anumită măsură, a Agendei sale privind Securitatea ⁽²⁾, ambele prezentate mai demult, în primăvara anului 2015.

2. La 17 decembrie 2015, Consiliul European a cerut o adoptare rapidă a propunerii și i-a cerut Consiliului UE să ajungă la un acord politic înainte de expirarea mandatului prezidențial actual ⁽³⁾. Colegiuitorii și-au accelerat deliberările referitoare la propunere. Președinția neerlandeză intenționează să respecte termenul cerut ⁽⁴⁾, în timp ce Parlamentul European a programat cu titlu provizoriu o ședință plenară în vederea examinării propunerii la începutul lunii iunie ⁽⁵⁾.
3. AEPD confirmă criza migrației și amenințările teroriste cu care se confruntă UE în prezent, precum și importanța luării unor măsuri rapide și semnificative în vederea abordării acestei situații la nivelul UE. Salută eforturile Comisiei Europene de a reacționa rapid la evoluția curentă a evenimentelor. Totuși, rolul AEPD este să reamintească importanța respectării dreptului fundamental de protecție a datelor și să recomande căi mai bune de includere a unor garanții privind protecția datelor în noi măsuri legislative, în lumina articolelor 7 și 8 din Carta drepturilor fundamentale a UE ⁽⁶⁾ (denumită în continuare „Carta”) și a articolului 16 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Regretăm că agenda menționată mai sus nu a permis consultarea AEPD într-un stadiu mai timpuriu al procesului legislativ.
4. În prezentul aviz, AEPD a identificat cinci domenii principale de interes ce necesită îmbunătățiri suplimentare ale textului propus astfel încât să asigure respectarea cadrului privind protecția datelor. Aceasta își va concentra comentariile pe scopurile propunerii, colectarea datelor cu caracter personal, responsabilitatea pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, transferurile de date cu caracter personal către state terțe și organizații internaționale și respectarea drepturilor fundamentale ale migranților și refugiaților. În fine, va scoate în evidență aspectele propunerii referitor la care sunt necesare clarificări importante.

8. Concluzie

AEPD salută câteva aspecte ale propunerii, în special faptul că anumite garanții au fost incluse în text, de exemplu de a limita perioadele de păstrare a datelor. Totuși, având în vedere impactul ingerinței în drepturile fundamentale ale migranților și refugiaților, AEPD consideră, la modul mai general, că ar trebui realizată o evaluare separată a necesității și proporționalității activităților de prelucrare luate în considerare pentru fiecare scop al propunerii. Compatibilitatea dintre diferitele scopuri pentru prelucrarea prevăzută la articolul 45 alineatul (1) din propunere ar trebui și ea verificată.

Pentru a asigura certitudinea juridică și respectarea principiilor privind protecția datelor, AEPD recomandă, în special, introducerea următoarelor îmbunătățiri și clarificări în textul final al inițiativei:

- Specificarea scopului și limitarea
 - detaliați mai explicit și separat cele două scopuri urmărite de propunere în întregul text;
 - asigurați compatibilitatea modului în care sunt prelucrate datele și faceți trimitere explicită la compatibilitatea de scopuri la articolul 45 alineatul (1);
 - reformulați articolul 45 alineatul (3) astfel încât să interzică în mod explicit ca datele cu caracter personal păstrate să fie prelucrate ulterior în alte scopuri decât cele stabilite la articolul 45 alineatul (1);

⁽¹⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „O Agendă europeană privind migrația”, Bruxelles, 13 mai 2015, COM(2015) 240 final; la data respectivă, Comisia identificase deja că: „Intensificarea acțiunilor din Marea Mediterană reflectă faptul că gestionarea frontierelor externe este tot mai mult o responsabilitate comună. La fel ca instituirea unui sistem european de poliști de frontieră, aceasta ar cuprinde o nouă abordare a atribuțiilor pazei de coastă din UE, acoperind inițiative precum partajarea activelor, exercițiile comune și utilizarea ambelor tipuri de resurse, precum și posibilitatea de a se avansa în direcția creării unui corp de pază de coastă european.”

⁽²⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Agenda privind securitatea”, Strasbourg, 28 aprilie 2015, COM(2015) 185 final.

⁽³⁾ A se vedea Concluziile Reuniunii Consiliului European din 17 și 18 decembrie 2015, disponibile la: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-28-2015-INIT/en/pdf>

⁽⁴⁾ A se vedea principalele rezultate ale reuniunii Consiliului de Justiție și Afaceri Interne din 25 februarie 2016, disponibile pe site-ul Consiliului la: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2016/02/25/>

⁽⁵⁾ A se vedea pagina web dedicată dosarului pe Observatorul Legislativ al Parlamentului European: [http://www.europarl.europa.eu/oel/popups/ficheprocedure.do?lang=&reference=2015/0310\(COD\)](http://www.europarl.europa.eu/oel/popups/ficheprocedure.do?lang=&reference=2015/0310(COD))

⁽⁶⁾ Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (JO C 364, 18.12.2000, p. 1).

- Responsabilitățile agenției
 - clarificați amploarea activităților de prelucrare de către agenție asupra datelor cu caracter personal colectate în timpul operațiunilor comune și al altor sarcini operaționale prin enumerarea exhaustivă la articolul 46 a categoriilor de date ce ar putea fi folosite și/sau transmise prin agenție;
 - evitați ambiguitatea în ceea ce privește responsabilitatea pentru activitățile de prelucrare și conformitate între agenție, statul membru gazdă și statele membre de origine în cazul operațiunilor comune;
 - clarificați la articolul 46 în ce circumstanțe vor fi transmise agenției datele colectate la graniță de statele membre, atrăgând astfel responsabilitatea acestora în calitate de operator;
- Calitatea și securitatea datelor
 - clarificați articolul 46 alineatul (1) litera (c) astfel încât să nu fie interpretat ca o autorizare generală de a colecta aceste date indiferent de categoriile de persoane definite la articolul 46 alineatul (1) literele (a) și (b);
 - definiți în mod clar responsabilitatea pentru securitatea echipamentelor folosite de EBCG și menționate la articolele 37 și 38 în toate etapele ciclului de viață al echipamentelor;
- Transferurile
 - faceți trimitere la organizațiile internaționale de la articolul 44 alineatul (4) în ceea ce privește interdicția de a transfera date personale și aliniați articolul 51 alineatul (4);
 - clarificați articolul 51 reformulând alineatul (4) și împărțindu-l în două prevederi pentru a aborda separat cooperarea entităților în cadrul UE și cooperarea cu organizațiile internaționale;
- Drepturile persoanelor vizate
 - precizați la articolul 72 că drepturile de protecție a datelor și plângerile legate de acestea vor fi tratate separat de către RPD;
 - asigurați-vă că informațiile oferite persoanelor vizate în acest context sunt transmise adaptat vârstei, utilizând un limbaj clar și simplu și evitând terminologia juridică;
 - includeți autoritățile naționale de protecție a datelor în lista de autorități ce trebuie prevăzute de articolul 15, alineatul (3) litera (l);
 - eliminați posibilitatea ca ofițerii de legătură să acceseze sistemele de informații naționale și europene din articolul 11 alineatul (4) dacă nu există dovezi ale acestei necesități.

Adoptat la Bruxelles, 18 martie 2016.

Giovanni BUTTARELLI

Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor
